

Kod ucznia

--	--	--	--

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

Dzień miesiąc rok

Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów województwa wielkopolskiego

ETAP SZKOLNY
Rok szkolny 2014/2015

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **24 zadania**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej oraz dłuższej odpowiedzi.
5. Do każdego zadania zamkniętego zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A, B, C, D. Wybierz **tylko jedną odpowiedź** i zamaluj **długopisem odpowiednią kratkę** (do kodowania odpowiedzi nie można używać ołówka) z odpowiadającą jej literą na karcie odpowiedzi, np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

	B	C	D
--	---	---	---

Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

	B		D
--	---	--	---

6. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania** starannie i czytelnie w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
7. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
8. Możesz korzystać z cyrkla i linijki oraz kalkulatora prostego.
9. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać ani z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.
10. Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **50 punktów**. Do etapu rejonowego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej **74 % punktów**, czyli **37 punktów**.
11. Na udzielenie odpowiedzi masz **60 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu prac)

.....
Imię i nazwisko ucznia

Uczeń uzyskał: /50 pkt.

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

CZĘŚĆ I

Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa! Odpowiedzi wpisz do tabeli na końcu arkusza.

1. Skalę większą niż 1 : 75 000 należy zastosować do przedstawienia na mapie obszaru:
 - a) Oceanu Atlantyckiego,
 - b) Egiptu,
 - c) Antarktyki,
 - d) Pojezierza Poznańskiego.
2. Długość trasy samochodowej pomiędzy Poznaniem a Kaliszem wynosi 143 km. Na mapie w skali 1 : 2 000 000 długość tej trasy wynosi:
 - a) 7, 15 mm,
 - b) 71,5 mm,
 - c) 0, 75 cm,
 - d) 71, 5 cm.
3. W terenie do pomiaru wysokości względnej wzniesienia służy:
 - a) niwelator,
 - b) anemometr,
 - c) batyskaf,
 - d) psychrometr.
4. Siatkę geograficzną charakteryzuje opis:
 - a) południki są różnej długości,
 - b) kształt równoleżników zależy od zastosowanego odwzorowania,
 - c) wszystkie równoleżniki zbiegają się na biegunach,
 - d) południki i równoleżniki przecinają się pod kątem 90°.
5. Gwiazda Polarna jest częścią gwiazdozbioru:
 - a) Bliźniąt,
 - b) Małego Wozu,
 - c) Wielkiej Niedźwiedzicy,
 - d) Strzelca.
6. W odpowiednich dniach roku możliwa jest obserwacja Słońca w momencie górowania, zarówno po północnej i po południowej stronie nieba, z najwyższego szczytu (położenie najwyższych szczytów zaznaczono na mapie str.8):
 - a) Ameryki Północnej,
 - b) Ameryki Południowej,
 - c) Australii i Oceanii,
 - d) Azji.
7. Stałe nachylenie osi Ziemi do płaszczyzny orbity nie powoduje:
 - a) zjawiska nocy polarnej 22 XII na ϕ 66°33'S,
 - b) zjawiska dnia polarnego 22 VI na ϕ 66°33'N,
 - c) zmiany w oświetleniu Ziemi,
 - d) zmiany wysokości Słońca nad horyzontem w ciągu roku.

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

8. Każda z tych planet Układu Słonecznego ma więcej naturalnych satelitów niż Ziemia:
- a) Wenus, Uran,
 - b) Jowisz, Mars,
 - c) Neptun, Słońce,
 - d) Saturn, Merkury.
9. Strefę klimatów zwrotnikowych charakteryzuje:
- a) występowanie najwyższej na Ziemi średniej temperatury powietrza w okresie lata,
 - b) najniższa na Ziemi dobową amplitudą temperatury powietrza,
 - c) średnia roczna temperatura powietrza w całej strefie powyżej 20°C,
 - d) bardzo duża zmienność typów pogody.
10. Zjawiska i warunki atmosferyczne umożliwiające powstawanie szadzi:
- a) opady marznącego deszczu przy dodatniej temperaturze powietrza,
 - b) opady śniegu przy dodatniej temperaturze powietrza,
 - c) mgła i mróz,
 - d) ujemna temperatura w przygruntowych warstwach powietrza.
11. W centralnej części cyklonu tropikalnego (zwanej „okiem cyklonu”):
- a) niebo jest bezchmurne i wieje bardzo silny wiatr,
 - b) występują intensywne opady deszczu,
 - c) panuje niskie ciśnienie, niebo jest bezchmurne,
 - d) panuje wysokie ciśnienie, niebo jest zachmurzone.
12. Największe średnie zasolenie wód oceanicznych występuje w szerokościach geograficznych:
- a) umiarkowanych, ze względu na wysokie parowanie,
 - b) równikowych, ze względu na wysokie sumy opadów atmosferycznych,
 - c) okołobiegunowych z powodu zamarzania wody,
 - d) zwrotnikowych z powodu wysokiego parowania.
13. Szelf kontynentalny to:
- a) część kontynentu zalana przez wody morskie,
 - b) podmorska część stoku kontynentalnego,
 - c) obszar nizinny położony poniżej poziomu morza,
 - d) wszystkie odpowiedzi są prawdziwe.
14. Do kamieni szlachetnych zaliczane są minerały:
- a) opal, skałen, kalcyt,
 - b) kwarc, szmaragd, brylant,
 - c) diament, mika, szafir,
 - d) szmaragd, rubin, diament.
15. Siła trzęsień ziemi okraślana jest w skali:
- a) Mohsa,
 - b) Richtera,
 - c) Fahrenheita,
 - d) Beauforta.

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

CZĘŚĆ II

Przy każdym zadaniu podana jest ilość możliwych do uzyskania punktów.

- 16.** Oblicz czas słoneczny w Sztokholmie (59° N 18° E) wiedząc, że według czasu strefowego jest tam godzina 13:00. **(0 – 3)**

Należy zamieścić obliczenia!

.....

.....

.....

wynik:

- 17.** Oblicz skalę mapy (zapisz ją w postaci liczbowej) wiedząc, że jezioro o powierzchni 10 000 ha zajmuje na niej 25 cm². **(0 – 2)**

Należy zapisać obliczenia!

.....

.....

.....

wynik:

- 18.** Spośród podanych współrzędnych geograficznych skrajnych punktów Australii wybierz odpowiednie i oblicz rozciągłość południkową (wzdłuż południka!) tego kontynentu. **(0 – 2)**

- A. $10^{\circ}41'S$ $142^{\circ}32'E$ B. $43^{\circ}38'S$ $146^{\circ}50'E$
- C. $26^{\circ}09'S$ $113^{\circ}09'E$ D. $28^{\circ}38'S$ $153^{\circ}38'E$

obliczenia:

Wynik:

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

19. W każdym zdaniu skreśl z podanych w nawiasie błędne określenia tak, by zdania były prawdziwe. (0 – 3)

A. Wzdłuż zachodniego wybrzeża Ameryki Południowej płynie Prąd (**Brazylijski** / **Peruwiański** / **Benguelski**). Prąd ten niesie wody (**chłodniejsze** / **cieplejsze**) od wód otaczających.

B. Ciepłe prądy morskie przyczyniają się do (**zmniejszenia** / **zwiększenia**) sum opadów atmosferycznych na oblewanych przez nie wybrzeżach.

20. Do podanych poniżej skał przyporządkuj oznaczenie literowe, odpowiadające opisowi ich powstawania. (0 – 5)

skała	sól kamienna	kwarcyt	gnejs	bazalt	piaskowiec
oznaczenie literowe					

- A. Powstaje w głębi Ziemi na skutek zastygania stopu skalnego.
- B. Powstaje z lawy, która krzepnie na powierzchni Ziemi.
- C. Jest efektem spojenia drobnych okruchów skalnych.
- D. Powstaje pod wpływem wysokiego ciśnienia i wysokiej temperatury.
- E. Tworzy się wskutek wytrącania związków chemicznych z wody.
- F. Powstaje na skutek przeobrażenia granitu.

21. Obok zdań prawdziwych wpisz literę **P**, obok zdań błędnych literę **B**. (0 – 5)

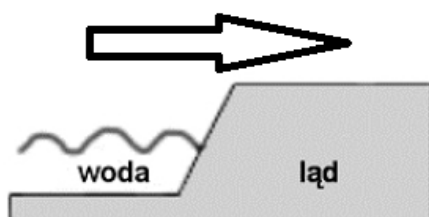
- Jezioro Bajkał jest największą kryptodepresją i jednocześnie największym zbiornikiem wody słodkiej na Ziemi.
- Do wyżyn zaliczane są obszary położone powyżej 300 m n.p.m. a poniżej 1000 m n.p.m o małych wartościach wysokości względnych.
- W górnym biegu rzeki dominuje erozja boczna, której efektem są doliny o przekroju w kształtne litery V.
- Wydmy są efektem akumulacyjnej działalności wody.
- Szaroziemie występują m.in. w klimacie zwrotnikowym suchym.

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

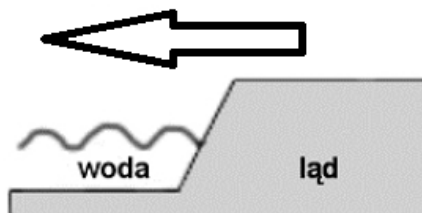
22. Rysunki przedstawiają schemat wiatru lokalnego zmieniającego kierunek dwukrotnie w ciągu doby.

Podaj jego nazwę oraz przyporządkuj rysunkom właściwy opis: *noc, dzień*
(0 – 2)

Nazwa wiatru:

A.

B.

23. Spośród podanych podkreśl nazwy tych rzek, które przy ujściu tworzą estuarium.

(0 – 3)

Wołga

Dunaj

Łaba

Missisipi

Huanghe

Parana

Orinoko

Tamiza

Ganges

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

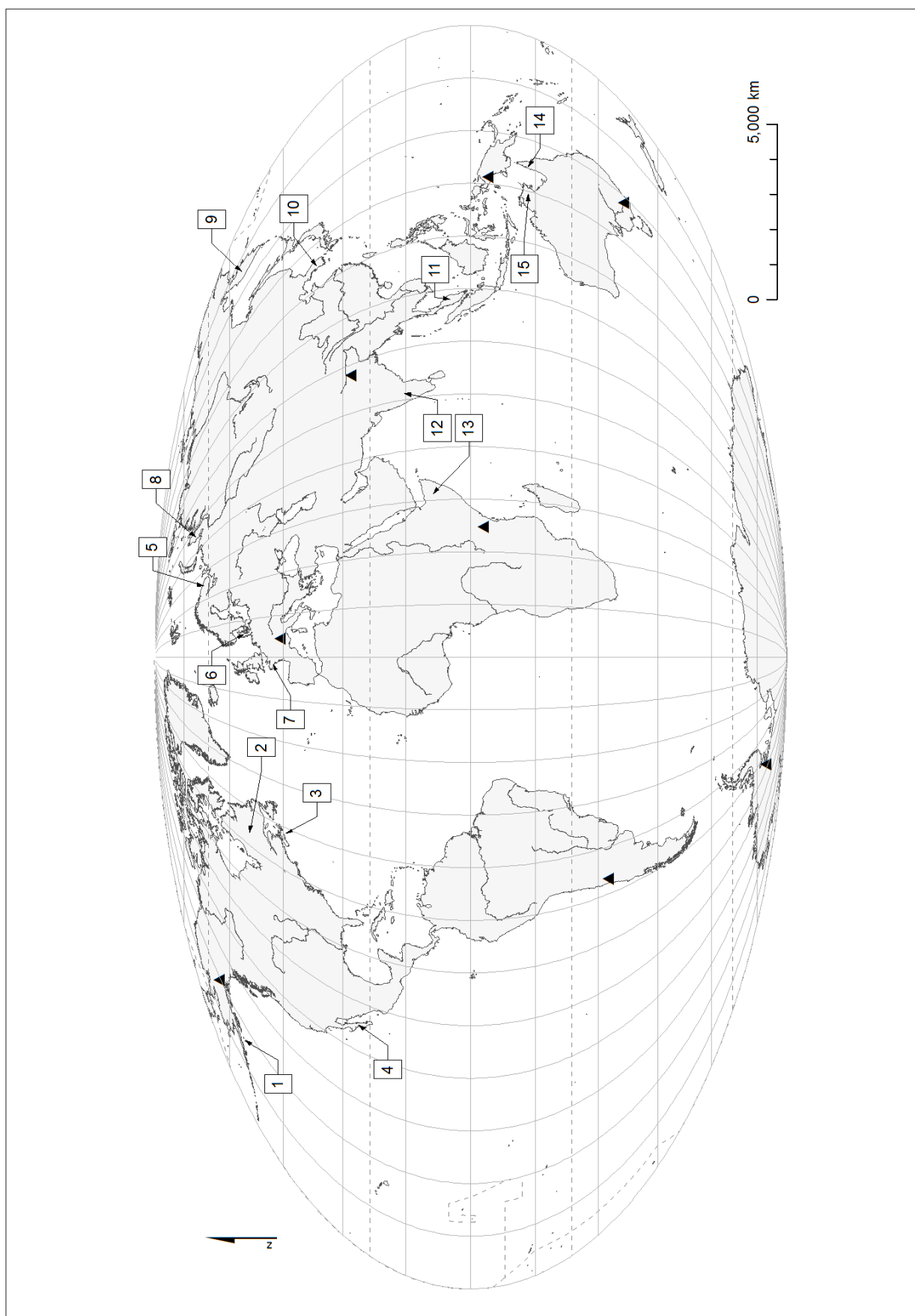
CZĘŚĆ III

- 24.** Do tabeli wpisz wybrane z niżej podanych nazwy geograficzne półwyspów, rozpoznanych na podstawie opisów oraz odpowiadające im numery zamieszczone na mapie. **(0 – 10)**

Alaska, Półwysep Arabski, Półwysep Bretoński, Floryda, Półwysep Indyjski, Jamał, Półwysep Jutlandzki, Jork, Półwysep Kolski, Labrador, Półwysep Malajski, Nowa Szkocja

opis półwyspu	nazwa geograficzna półwyspu	nr na mapie
Jest częścią większego półwyspu, oddziela dwa oceany, stanowi fragmenty terytoriów trzech państw.		
Od północy otoczony jest wodami Zatoki Świętego Wawrzyńca.		
Położony jest nad wodami m.in. cieśnin Skagerrak i Kattegat.		
Wzdłuż półwyspu przebiega pasmo wulkanicznych Gór Aleuckich, których przedłużeniem jest łańcuch wysp Aleutów.		
Jego południową część przecina koło podbiegunowe. Na półwyspie znajduje się najgłębszy na świecie odwiert o głębokości 12 262 m.		
Klimat północnej części półwyspu kształtuje cyrkulacja monsunowa. W jego obrębie znajduje się najdalej na północ wysunięta część kontynentu (przyładek o takiej samej nazwie, jak cały półwysep).		
Jego osobliwością jest wybrzeże riasowe. Stanowi najbardziej na zachód wysuniętą część kraju.		
Oblewają go wody m.in. Zatoki Hudsona i Cieśniny Hudsona.		
Obszar nizinny, od wschodu oblewany przez wody Zatoki Obkiej. Występują tu bogate złoża gazu ziemnego.		
Znaczną część półwyspu zajmuje rozległa wyżyna Dekan.		

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

Brudnopis

ETAP SZKOLNY
Wojewódzki Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego

KARTA ODPOWIEDZI (do zadań zamkniętych)

Kod ucznia

--	--	--	--

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień
miesiąc
rok

Numer zadania	Odpowiedzi				Liczba punktów (wypełnia komisja)
1	A	B	C	D	
2	A	B	C	D	
3	A	B	C	D	
4	A	B	C	D	
5	A	B	C	D	
6	A	B	C	D	
7	A	B	C	D	
8	A	B	C	D	
9	A	B	C	D	
10	A	B	C	D	
11	A	B	C	D	
12	A	B	C	D	
13	A	B	C	D	
14	A	B	C	D	
15	A	B	C	D	

(wypełnia komisja)

Suma punktów
za zadania zamknięte

--	--

Suma punktów
za zadania otwarte

--	--

**Suma punktów
za cały arkusz**

--	--